Експертн системи з додатками 250 (2024) 123900

Перел к вм сту доступний на сайт ScienceDirect

Експертн системи з додатками

домашня стор нка журналу: www.elsevier.com/locate/eswa

Check for updates

DLSF: система рекомендац й на основ глибокого навчання та семантичного злиття

Вандана Бхат я

Технолог чний ун верситет Нетадж Субхас, Дварка, Дел , Інд я

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ

Ключов слова:
Система рекомендац й
Глибоке навчання
Сп льна ф льтрац я
Злиття р шень
Семантичний анал з

АНОТАЦІЯ

Інтелектуальна система рекомендац й полегшує користувачам, рекомендуючи товари на основ вподобань користувача.

Б льш сть снуючих систем рекомендац й використовують сп льну ф льтрац ю, яка розглядає лише однор дн дан не використовує р зн джерела знань. Так п дходи стикаються з багатьма проблемами, такими як проблема холодного запуску, розр джен сть масштабован сть. Щоб подолати ц невдач , у цьому документ пропонується нова система рекомендац й на основ глибокого навчання та семантичного злиття п д назвою DLSF, яка об'єднує численн джерела знань, використовуючи три модул для створення перших N рекомендац й. Перший модуль запоб гає розр дженост , використовуючи прихован представлення та глибоке навчання для розум ння взаємод їм ж користувачем елементом. Другий модуль використовує семантичну нформац ю, надану под бним елементам користувачами для вир шення проблеми холодного запуску. І трет й модуль працює для нових користувач в елемент в, як не мають попередньої нформац ї. Комплексна експериментальна оц нка проводиться на основ контрольних набор в даних. Запропонована DLSF показала в середньому на 16,02% 16,71% б льшу ефективн сть пор вняно з базовими системами рекомендац й, врахованими з точки зору МАЕ RMSE в дпов дно. DLSF виявив значну ефективн сть з точки зору точност , запам'ятовування та загальн

1. Вступ

З удосконаленням ефективност моделей навчання знадобилося анал зувати велик та багатовим рн дан , щоб отримати корисну нформац ю. За останнє десятил ття в Інтернет доступна величезна к льк сть нформац ї, яка зростає експоненц ально. Щоб уникнути виснажливого процесу розум ння вс єї доступної нформац ї користувачем, системи рекомендац й виявилися надзвичайно важливими в останн роки (Fu et al., 2019; Lee & Lee, 2019a; Lin et al., 2019). Метою системи рекомендац й є анал з р зного типу нформац ї для допомоги користувачам у прийнятт правильного р шення. Рекомендац ю можна зробити на основ багатьох фактор в, таких як характеристики предмета, характеристики користувача, повед нка схожих користувач в (He, 2016; Wei et al., 2017; Zhao, 2017) тощо.

Сп льна ф льтрац я та ф льтрац я вм сту є одними з усп шних п дход в до надання рекомендац й. П дходи на основ сп льної ф льтрац ї (СF) використовують дан користувача, дан об'єкт в дан про їхню взаємод ю. Взаємод єю може бути оц нка, яку користувач надає окремому елементу. З ншого боку, п дх д, заснований на вм ст , збирає попередн знання, надан користувачем про елемент, або нформац ю про елемент для створення нових рекомендац й. Р зниця м ж обома п дходами показана на рис.

Методи на основ сп льної ф льтрац ї б льш популярн через кращу продуктивн сть прогнозування. Однак є обидва п дходи

певн обмеження. Сп льна ф льтрац я стикається з такими проблемами, як розр джен сть даних, масштабован сть зм щення популярност . П дходи на основ СF страждають в д проблеми «холодного старту» також через розр джен сть даних (He, 2016), як показано на рис. 2. З ншого боку, п дходи на основ контенту також мають р зн недол ки, так як втрата провид ння, непотр бна спец ал зац я та приголублення. Щоб подолати ц проблеми, рекомендац ї можуть бути зроблен шляхом злиття обох п дход в на р вн прийняття р шень. Це призведе до полегшення проблеми холодного запуску та провид ння. Продаж також є головною проблемою при вибор в дпов дної системи рекомендац й. Останн ми роками доведено, що методи глибокого навчання мають високу масштабован сть досягли величезного усп ху в багатьох сферах, таких як обробка тексту (Nishit & Fatma, 2019; Wang, 2015), комп'ютерний з р (Voulodimos et al., 2018), зображення анал з, мережевий анал з (V. Bhatia & Rani, 2018); Bhatia et al., 2017) тощо.

Глибоке навчання може ефективно вир шити проблему масштабованост в систем рекомендац й (Lee & Lee, 2019b; Sivaramakrishnan et al., 2020), оск льки воно може масштабуватися до великої к лькост даних.

Щоб подолати вищезазначен проблеми, у цьому документ пропонується модель на основ синтезу р шень п д назвою DLSF, яка поєднує в соб три основн модул рекомендац й. Перший модуль реал зує глибоку нейронну мережу прямого зв'язку для сп льної ф льтрац ї. Ран ше в н виконує факторизац ю, щоб мати справу з розр джен стю. В н вивчає вбудовування користувач в елемент в, як надаються як вх дн дан для глибокої нейронної мереж г Другий модуль використовує семантичну нформац ю для кодування її в контекст

Адреси електронної пошти: vandana.bhatia@nsut.ac.in, vbhatia91@gmail.com.

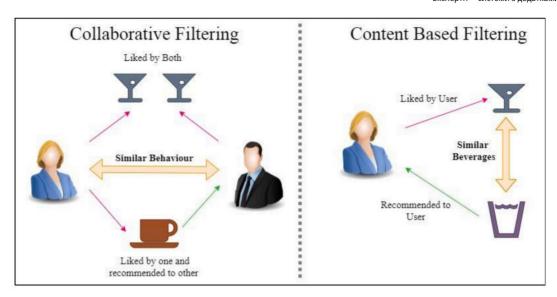

Рис. 1. Зображення рекомендац йних систем.

				New Item		
2	3	?	1	5	?	
2	4	5	?	2	?	
2	?	3	4	?	?	
2	?	2	?	5	?	
New User →	?	?	?	?	?	

Рис. 2. Ілюстрац я холодного запуску та проблеми розр дженост в систем рекомендац й.

базується на низьковим рному вектор та має справу з проблемою деф циту. Трет й модуль в д грає важливу роль у прийнятт р шення, коли користувач новий не надав жодного рейтингу чи нформац ї, рекомендуючи найпопулярн ш товари, як мають висок оц нки б льшост користувач в. Модуль 3 допомагає вир шити проблему холодного запуску. Остаточне р шення щодо рекомендац ї приймається шляхом рейтингу рекомендац й ус х модул в. Було проведено к лька експеримент в, щоб продемонструвати ефективн сть запропонованої модел DLSF у пор внянн з сучасними системами рекомендац й на чотирьох контрольних наборах даних. За вс ма розглянутими параметрами DLSF перевершив компетенц йн алгоритми. Запропоновану модель DLSF можна масштабувати до р зних розм р в даних.

Решта паперу орган зована таким чином. В дпов дна робота представлена в розд л II. У розд л III представлено роботу запропонованої модел DLSF. У розд л IV представлен експериментальн результати та оц нка продуктивност . Останн й розд л завершує статтю.

2. Сродна робота

У л тератур були запропонован р зн п дходи до рекомендац й для р эних областей, таких як онлайн-магазини (Nishit & Fatma,

2019), пропозиц ї щодо ф льм в (Katarya & Verma, 2017), виб р одягу (R. He, 2016), пропозиц ї щодо їж (Mathur та ... н., 2019) тоцю .

Традиц йн системи рекомендац й розглядають лише однор дн дан , тому не можуть спостер гати складн зв'язки м ж об'єктами. Для роботи з величезною р знор дною нформац єю модел , заснован на термоядерному синтез , виявилися над йними, точними та над йними (Hosseini & Chen, 2018; Liu et al., 2019; Strub et al., 2016). Популярн п дходи, як використовуються в л тератур для рекомендац й, включають методи на основ матриц факторизац ї (Salakhutdinov & Mnih, 2009), сп льну ф льтрац ю (Katarya & Verma, 2017; Li et al., 2020), ф льтрац ю на основ контенту (Mathur et al., 2019; K. Wang та н., 2019), машини факторизац ї та її вар анти (Kipf & Welling, 2017; Rendle, 2012; Salakhutdinov & Mnih, 2009), лог стична регрес я (Fang та н., 2019; Pal & Chakrabarti, 2016), т.д.. Деяк методи анал зу частотних шаблон в на основ граф к в (V. Bhatia & Rani, 2018a) також можна використовувати для системи рекомендац й (Sayeb et al., 2022). Останн м часом багато досл дник в також пропонують модел на основ глибокого навчання (Fu et al., 2019; Nishit & Fatma, 2019; Wei et al., 2017). П дходи, що базуються на вм ст , надають рекомендац ї в дпов дно до под бност елемент в. Однак за останнє десятил ття найпопулярн шими системами рекомендац й стали методи, заснован на сп льн й ф льтрац ї (CF) (Fu et al., 2019; Katarya & Verma, 2017; R. He, 2016). Методи на основ сп льної ф льтрац ї намагаються передбачити вподобання користувача на основ повед нки користувача в минулому та покладаються на зв'язок м ж користувачем елементом, який кодується як матриця оц нок.

Однак п дходи на основ СF стикаються з такими проблемами, як розр джен сть проблема холодного запуску. Проблема холодного запуску виникає, коли додаються нов користувач або нов елементи (Lika та н., 2014). Для ефективної рекомендац ї СF вимагає багато оц нок, наданих користувачами для товар в. Для вир шення проблеми холодного запуску в л тератур були запропонован р зн г бридн п дходи (Strub et al., 2016). Деяк з них використовували гетерогенн нформац йн мереж , формуючи меташляхи та мотограф ї зам сть матричної фактор зац ї (Fang та н., 2019; Хоссейн та Чен, 2018; Ши та н., 2018). Б льш сть з них покладаються на додаткову нформац ю, щоб зам нити в дсутн оц нки. Однак нещодавно багато досл дник в запропонували алгоритми на основ глибокого навчання, як перевершили їх (Bhatia & Rani, 2019; К.

Ван та н., 2019). Алгоритми на основ глибокого навчання використовують сп льну ф льтрац ю (Fu et al., 2019) за вбудовуваннями розглянутих користувач в елемент в. Ул тератур б льш сть рекомендац йних систем на основ глибокого навчання використовує неконтрольоване навчання за допомогою Autoencoder (Fu та н., 2019; Л та н., 2020; К. Wang та н., 2019). Б льш сть снуючих п дход в, заснованих на глибокому навчанн , страждають в д надм рного оснащення та мають високу помилку узагальнення. Також було надано деяк масштабован р шення (Ji & Shen, 2015; Lee & Lee, 2019а, 2019b). С варамакр шнан та н. використовували бага

Таблиця

1 Опис символ в.

СИМВОЛ	опис
U	Наб р зл користувач в
я	Наб р з т предмет в
ui	і-й користувач у множин U
tj P	j-й елемент у набор I
P	Рейтингова матриця, що дор внює U Т
ріј Ю	Прогноз ріј модел для користувача ui та елемента tj
ю́	Вих дна матриця
simij	Матриця под бност користувач в і та ј
Υ	Глобальний впорядкований список рекомендац й Ү
мкм1, мкм2, мкм3	М сцев рекомендац ї для кожного модуля
τί	Ранг пункту ti
s(ti)	об'єднаний бал пункту ti

нейронна мережа та запропонована масштабована система рекомендац й на основ сп льної ф льтрац ї (Sivaramakrishnan et al., 2020). Масштабован р шення для систем рекомендац й на основ змагань також були запропонован в л тератур (Ji & Shen, 2015).

Запропонована модель DLSF використовує контрольоване глибоке навчання та уникає переобладнання шляхом додавання регуляр зац ї. В н також усуває проблему холодного запуску та розр джен сть, використовуючи семантику та найпопулярн ш елементи.

Оск льки в н перетворює дан великої розм рност в вектор низької розм рност для ефективної обробки, тому є високомасштабованим.

3. Пропонована модель

Запропонована модель рекомендац й на основ злиття р шень агрегує рейтингов дан та семантичну нформац ю. Модель використовує семантику для моделювання проф лю користувача для всеб чної схожост предмет в. В н також вир шує проблеми моделей сп льної ф льтрац ї, зосереджуючись на проблем холодного запуску та забезпечуючи масштабован сть.

У системах рекомендац й основними компонентами є наб р користувач в U, наб р елемент в I та взаємод я м ж U та I. Взаємод ї зазвичай представлен у вигляд рейтингової матриц :

тут ui U tj I. Кожна сутн сть uitj рейтингової матриц R лежить у певному д апазон . Рядки R представляють користувач в, а стовпц представляють елементи. Символи описан в таблиц 1.

un1tm1

unt1

Нехай Р — матриця прогнозування, отримана п сля застосування модел , де ріј Р. Метою системи рекомендац й є м н м зац я р зниц м ж Р та початковою матрицею оц нок Ү. Постановку проблеми можна подати так:

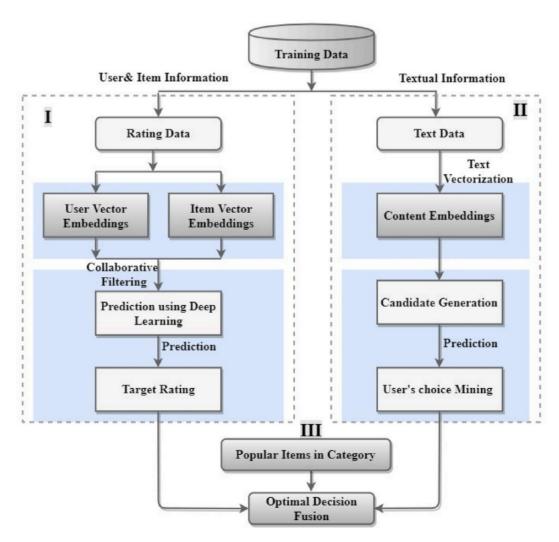

Рис. 3. Структурна схема запропонованої модел

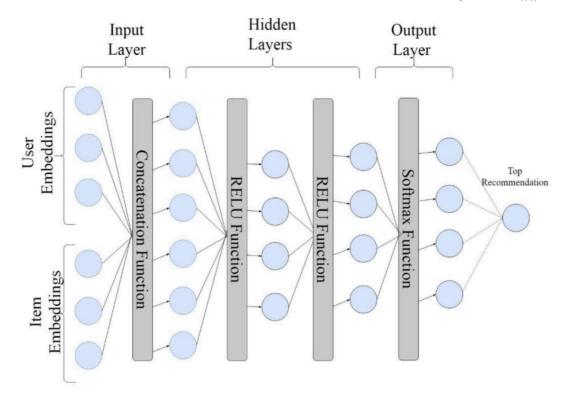

Рис. 4. Р вн глибокого навчання в модул I.

Ц ль = аргм н
$$[P_{ij} \ Y_{i}]$$
 (2)

Блок-схема запропонованої модел показана на рис. З. Запропонована модель DLDF складається з трьох модул в р вня злиття р шень.
Перший модуль виконує сп льну ф льтрац ю за допомогою багатор вневої прямої нейронної мереж , приймаючи рейтингов дан як вх дн дан . А другий модуль виконує обробку тексту для обчислення под бност вм сту шляхом анал зу нформац ї про користувача та елемент. Трет й модуль надає рекомендац ї щодо популярних товар в, якщо користувач новий не надав жодного рейтингу. Результати цих трьох модул в будуть використан для прийняття остаточного р шення.

3.1. Модуль 1

У першому модул рейтингова матриця R розкладається на менш прихован фактори U та I розм ру k для користувач в та елемент в в дпов дно таким чином, що k п. Кожен рядок ui Rk в U, де i=(1,...,n) кожен стовпець tj Rk в I де j=(1,...,m). Тут рядки є вбудованими векторами дискретних множин U та I, як в дображаються, щоб утворити вектори безперервних значень. Враховуючи розр джен сть рейтингової матриц R, ми хочемо розкласти R так, щоб R U.IT. Це зробить подальш обчислення ефективними з точки зору складност . Оск льки U та I окремо значно менш за рейтингову матрицю, їхн й продукт не є розр дженим, як матриця взаємод ї.

Основною метою модуля 1 у запропонован й модел є м н м зац я квадратичної помилки м ж вих дною рейтинговою матрицею R прогнозною матрицею Р шляхом знаходження в дпов дних U та I. Її можна подати як:

Пакетна оптим зац я град ентного спуску використовується для отримання фактични матриць U та I, щоб град ент не потр бно було обчислювати для кожного значення до функц в R розглядати одну матрицю за раз. Це буде виконано шляхом додавання зменшити регуляризуючих терм н в зм щення користувача та зм щення елемента. Це призначе допоможе розглянути винятки, наприклад, деяк елементи занадто хорош , тому майже кожен користувач дає їм високу оц нку. П сля додавання член в регуляризац ї р вняння

стати:

$$(U,I) = \operatorname{aprm}_{U,I} \underset{(i,j)}{\mathsf{H}} = \underbrace{\left[(Ui)(Ij) \right]}^{\mathsf{T}} \quad \operatorname{Rij} \Big]^2 + \frac{\alpha}{2} \underset{(Uik)}{(Uik)} 2 + \underset{j,k}{(Uik)} 2$$
 (9)

де α — розм р швидкост навчання, а k визначає розм ри прихованих фактор в.

Прихован функц ї користувача та елемента надаються як вх дн дан для вх дного р вня нейронної мереж прямого зв'язку. Робота нейронної мереж Feed forward показана на рис. 4. Для будь-якого рейтингу Rij вх дн дан для першого р вня будуть:

$$xin = f(Ui,Ij)$$
 (10)

де xin — вх дн дан для першого р вня, а f(.) — функц я конкатенац ї. Результати вх дного шару будуть введен в перший прихований шар. Вх дн дан для першого прихованого шару xh1 можна задати як:

$$xh1 = f(W1xin + b1)$$
 (11)

тут W1 b1 — вагова матриця та зм цення вх дного шару в дпов дно. Функц я f(.) є функц єю активац ї, якою в даному випадку є RELU. Нехай I к льк сть прихованих шар в. Вих д остаточного прихованого шару буде входом вих дного шару, який можна подати як:

$$y = f(Woutxout + 6 \quad \breve{n})$$
 (12)

де функц я f(.) є функц єю активац ї SoftMax. а Wout, xout bout — вагова матриця, вх д зм щення к нцевого шару. Ми припускаємо, що оц нки знаходяться в д апазон в д 1 до 5, функц ю активац ї SoftMax можна обчислити за $\frac{4}{1}$ биломогою . Товару було присвоєно рейтинг з

максимальна ймов рн сть. Р зниця м ж прогнозованим рейтингом уіј фактичним рейтингом обчислюється шляхом застосування регуляр зац ї L2 до функц ї перехресної втрати ентроп ї. Регуляр зац я L2 допоможе зменшити переналаштування тренувальних даних, контролюючи величини призначених ваг.

3.2. Модуль 2

Другий модуль виконує ф льтрац ю на основ вм сту. Метою цього модуля є надання рекомендац й щодо елемент в, що мають под бний вм ст до елемента, вибраного користувачем у минулому. Це допоможе у вир шенн проблеми холодного запуску, яка є основною проблемою сп льної ф льтрац ї.

Дан у вигляд тексту розглядаються тут для обчислення под бност . Нформац Текстом може бути в дгук, наданий користувачем, жанр ф льму або елемент не специф кац я товару. Попередня обробка виконується над текстовими Нехай даними, щоб видалити знаки пунктуац ї, проб ли, статт та нш рекоменд непотр бн дан . Вбудован вм сту формуються шляхом поєднання кожного в вс х атрибут в у Вад_оf_words. Однак модель може лише пор внювати вибору ко вектор (матрицю) з ншим вектором. Таким чином, Вад_of_words рекоменд перетворюється на векторне представлення за допомогою частотного списку ре л чильника для кожного ключового слова, наявного в Вад_of_words. П сля буде засто отримання матриц п драхунку функц я под бност використовується Враховуючдяя обчислення под бност м ж елементами. Оск льки кожен елемент є мкм2 мк вектором у п-вим рному простор , для обчислення под бност м ж Бали присв векторами обчислюються кути м ж ними. У ц й статт для обчислення окремо. Ва кут в м ж векторами використовується под бн сть косинус в, яка може бути звана як:

$$sim(p, q) = \frac{pq}{\|p\| \|q\|} = \frac{-n i = 0piqi}{-p^2 - p^2 - p^2}$$

$$(13)$$

де р q — елементи, под бн сть яких обчислюється. Матриця под бност складається з схожост кожного елемента з ншим елементом у д апазон [0,1] може бути представлена як:

item1 item2 itemm

елемент simm1 simm2

П сля обчислення под бност матриця оц нок найкращ рекомендац ї надаються як вих дн дан . Рейтинг ус х пар користувач-предмет обчислюється шляхом обчислення зваженої суми. Ус рейтинги, надан под бним елементам до ц льового елемента, значення под бност враховуються для обчислення зваженої суми, яка може бути подана як:

$$pu,t = \frac{m \ t = 0(\text{simtm*pyM})}{m \ t = 0(\text{simtm})}$$
 (15)

П сля отримання рейтинг в вони передаються на р вень остаточного прийняття р шень для створення остаточних прогноз в.

3.3. Модуль 3

Для нових користувач в, як ран ше не оц нювали жодного елемента в категор ї, давати рекомендац ї за допомогою сп льної ф льтрац ї та ф льтрац ї та основ вм сту є дуже недоречним. Для таких користувач в у пошуков й категор ї надаються рекомендац ї на основ популярност . Популярними будуть т , що найб льше сподобалися або оц нили нш користувач в под бн й категор ї. Для елемента, який шукав користувач, будуть рекомендован нш елементи в т й же категор ї з максимальною к льк стю оц нок.

популярний_item =
$$\max_{i=0}^{m} U[\text{под } \text{ } \text{бн } -\text{товари(ti)}]$$
 (16)

3.4. Злиття р шень

Для прийняття остаточного р шення щодо пункт в, як сл д використана п'ятикратна перехресна перев рка. У цьому випадку вс набори рекомендувати, збирається середнє зважене нормал зованого балу з ус х модулдавих под ляються на 5 частин однакового розм ру випадковим чином. Одночасно 4 частини

готується остаточний рейтинг. Допоможе впоратися з проблемою холодного запуску, розр дженост та деф циту. Для нових предмет в, оц нки яких ще не доступн , рекомендац ї складаються виключно за модулем 3, який вир шить проблему холодного запуску та розр дженост . Для боротьби з деф цитом семантична нформац я використовується в модул 2. Якщо елемент популярний, тод буде використано сп льне ф льтрування з модуля 1, тод як семантична нформац я буде використана в контентному ф льтруванн з модуля 2, якщо елемент не популярний дуже популярний.

Нехай наб р рекомендац й µm1, µm2 µm3 є отриманими рекомендац ями з модуля 1, модуля 2 модуля 3 в дпов дно. Для кожного елемента ti з мкм1, мкм2 мкм3 буде оц нено релевантн сть вибору користувача. Центр об'єднання р шень об'єднає локальн рекомендац ї вс х модул в для надання глобального впорядкованого списку рекомендац й Ү. До вс х елемент в, рекомендованих модулями, буде застосовано нормал зац ю для отримання р вном рного розпод лу бал Враховуючи ранг ті для кожного елемента ti кожним модулем локально в мкм1, мкм2 мкм3, нормал зована вага оц нки буде призначена кожному елементу. Бали присвоюються предметам, як належать до Модуля 1, Модуля 2 Модуля 3 окремо. Вага показника нормал зац ї wti для елемента ti може бути розрахована

Жана як:

$$wti = \frac{3}{j=1} \frac{\tau i \quad min\tau (\mu mj)}{max\tau (\mu mj) \quad min\tau (\mu mj)}$$
(17)

де maxt (µmj) — mint (µmj) представляють максимум — м — н — мум ранг в — дпов — дно з локального набору рекомендац — й µmj. Оц — нка ті = 0, якщо предмет не рекомендований модулем.

Об'єднання р шень надасть глобальний список рекомендац й Y, враховуючи об'єднання елемент в у мкм1, мкм2 мкм3. Нехай $\delta = [\ \mu m \ 1 \ U \ \mu m \ 2 \ U \ \mu m \ 3]$, глобальний список рекомендац й Y впорядковано в дпов дно до зменшення значення об'єднаного балу s(ti) для кожного пункту ti δ . Об'єднаний бал s (ti) буде розраховано за допомогою л н йної комб нац ї нормал зованих ваг бал в подано як:

$$s(ti) = \underset{i=1}{3} \rho (\mu mj) .wti ti \delta$$
 (18)

де ρ (μ mj) – пр оритет, призначений таким модулям, що ρ (μ mj)

0 3 j=1 ρ (µmj) = 1. Якщо товар оц нюють менше 2 користувач в, то рекомендац ям, наданим модулем 3, буде надано високий пр оритет, але якщо елемент оц нено менше н \pm 10 користувачами, рекомендац ям, наданим модулем 2, буде надано високий пр оритет. Для елемент в, як оц нюють багато користувач в, рекомендац ї модуля 1 мають найвищу вагу.

Необх дн рекомендац йн елементи будуть збережен в Ү. Чим вищий бал, тим вищим буде ранг продукту в глобальному списку рекомендац й.

```
Алгоритм 1. Злиття р шень

Вх д: Рекомендований наб р мкм1, мкм2 мкм3.

Вих д: глобальний впорядкований список рекомендац й У. 1. Y

= [] 2. 8 =

[ µm1 U µm2 U µm3] 3. для кожного

ti б.4. Обчисл ть wti

за допомогою (17)

5. Обчисл ть s(ti) за допомогою (18) 6.

Y+= $(ti)

7. К нець

8. Y = 8 дсортовано (Y)
```

4. Експериментальна оц нка

Для оц нки точност та ефективност запропонованої модел було проведено масштабн експерименти. Для проведення вс х експеримент в була використана п'ятикратна перехресна перев рка. У цьому випадку вс набори

Таблиця 2 Опис набору даних.

Наб р даних	Рейтинги	Користупач	Предмети
Yelp	8 M	1,9 M	209 393
MovieLens100K	0,1 M	0,01 M	0,017
MovieLens25M	25 M	0,162 M	0,062 M
Amazon	82,83 M	20,98 M	9,35 M

розглядається для навчання модел , а решта використовується для тестування.

Використовуючи п'ятикратну перехресну перев рку, щоразу сп вв дношення навчання та тестування становитиме 80:20.

4.1. Наб р даних

Ми використали чотири реальн набори даних: Yelp (Yelp Open Dataset, 2021), MovieLens100K (MovieLens 100K Dataset, 2016), MovieLens25M (MovieLens 25M Dataset, 2010) Атагоп (R. He, 2016), взят з загальнодоступних репозитор їв. Докладно про набори даних показано в таблиц 2. Ус вони мають неоднор дну нформац ю. Yelp — це веб-сайт для рейтинг в користувач в, на якому користувач можуть оц нювати м сцев компан їв д апазон в д 1 до 5. Користувач також можуть публ кувати фотограф ї та додавати в дгуки. Компан ї рекомендуються на основ вподобань користувача, наданих користувачем. Розглянуто два набори даних, з бран з веб-сайту MovieLens, один з оц нками 100 К (наб р даних MovieLens 100K, 2016), а нший — 25 М (наб р даних MovieLens 25M, 2010). Набори даних надан GroupLens Research з Ун верситету М ннесоти. Четвертий використаний наб р даних – Amazon. Наб р даних складається з 82,83 м льйона ун кальних в дгук в приблизно в д 20 м льйон в користувач в (R. He, 2016).

4.2. Конкурентн алгоритми

Продуктивн сть запропонованої модел DLSF пор внюється з базовими метолами

о FMR: п дх д, заснований на факторизац ї, який використовує оц нку за елементами користувача матриця (Rendle, 2012).

о РМF: п дх д до декомпозиц ї матриц на основ SVD, який розглядає лише ненульов елементи (Salakhutdinov & Mnih, 2009). о SVD++:

поєднує переваги модел сус дства та латентної модел (Koren, 2008). о П дх д на основ автокодер в:

реал зац я сп льної ф льтрац ї за допомогою автокодер в на основ глибокого навчання (Strub та н., 2016). о DLM1: Рекомендац ї, надан модулем 1 запропонованого модель

4.3. Показники ефективност

4.3.1. Помилка

Для анал зу продуктивност використовуються середня абсолютна помилка (МАЕ) середньоквадратична помилка (RMSE), оск льки вони є популярними показниками та використовуються в багатьох областях для оц нки ефективност модел . У МАЕ — величина похибки, обчислена за абсолютним значенням, враховуючи середнє значення вс х абсолютних значень похибки. Його можна подати як:

$$MAE = m - |p_{i,j}| |p_{i,j}| |p_{i,j}|$$
(3)

тут m - к льк сть елемент в, рі, j та уі, j визначають прогнозований рейтинг

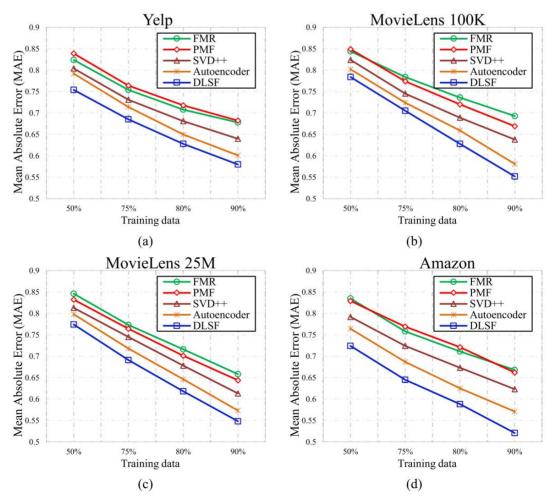

Рис. 5. Показник продуктивност з точки зору MAE для: (a) Yelp, (b) MovieLens100K, (c) MovieLens25M, (d) Amazon.

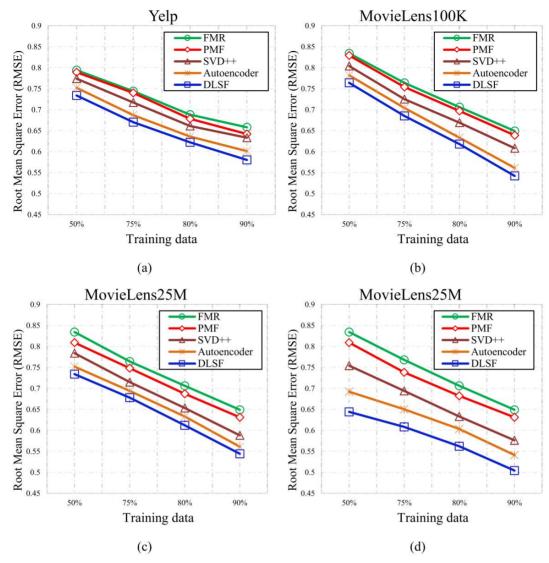

Рис. 6. Вим рювання продуктивност в терм нах RMSE для: (a) Yelp, (b) MovieLens100K, (c) MovieLens25M, (d) Amazon.

фактичний рейтинг користувача і для пункту ј в дпов дно. RMSE обчислює середнє значення квадрат в помилки. Його можна подати як:

RMSE =
$$\frac{1}{M} \frac{1}{(pi,j \ yi,j)}^{2}$$
 (4)

I в МАЕ, в RMSE значення помилок обчислюються шляхом знаходження р зниц рейтингу, передбаченого моделлю, з уже в домими значеннями рейтингу тестового набору даних. Чим менше значення МАЕ RMSE, тим краще прогнозна точн сть.

4.3.2. Точн сть

Точн сть може бути обчислена в терм нах точност , в дкликання або комб нац ї обох. Точн сть можна визначити як в дношення правильно рекомендован предмети та загальна к льк сть рекомендованих предмет в, тод як запам'ятовування є сп вв дношенням в дпов дних рекомендац й. В рекомендац ї системи, точн сть в дкликання розраховуються щодо найкращих с рекомендац й, де s – к льк сть найкращих рекомендац й, наданих користувачев . Обидва обчислюються за стинно позитивними значеннями (TP), справд негативними значеннями (TN), помилково позитивними значеннями (FP) помилково негативними значеннями (FN). Точн сть можна подати як:

Гочн сть =
$$\frac{TP}{TP + FP} = \frac{\Pi_{\text{рекомендован предмети}}}{Pекомендован предмети}$$
 (5)

Чим вище Precision@s, тим краща точн сть. В дкликання можна обчислити як

Чим вище значення Recall@s, тим краща точн сть. Загалом, точн сть можна обчислити як в дношення вс х правильно рекомендованих елемент в до вс х рекомендац й можна надати як:

Точн
$$ctb = \frac{T\Pi + TH}{TP + TN + FP + FN} = \frac{Bc}{Bc} \frac{\Pi pавильно складен}{Bc} \frac{Pекомендац}{i}$$
 (7)

4.4. Результати та анал з

Ефективн сть запропонованої модел DLSF оц нюється з точки зору середньої абсолютної похибки (MAE), середньої квадратичної похибки (RMSE), точност , повторюваност та точност . Дал модель тестується шляхом зм ни к лькост епох для вищезгаданих параметр в. Ефективн сть

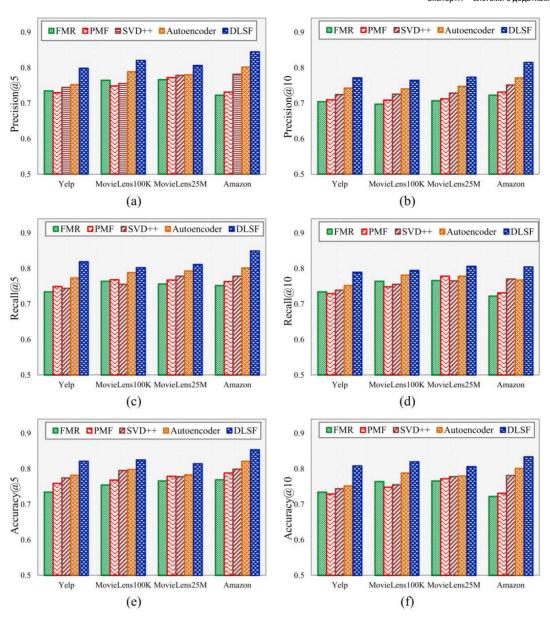

Рис. 7. Продуктивн сть з точки зору (a)-(b) точност , (c)-(d)- в дкликання, (e)-(f) точност .

Показано використання модел на основ прийняття р шень над моделлю сп льної ф льтрац ї на основ глибокого навчання Module1. Для обчислення МАЕ, RMSE та показник в точност швидк сть навчання α залишається р вною 0,02, а к льк сть епох - 300.

4.4.1. MAE RMSE

Для оц нки продуктивност використовуються середня абсолютна похибка (MAE) середньоквадратична похибка (RMSE), оск льки вони є популярними Нав ть незначне покращення показник в MAE та RMSE має пом тний вплив на ефективн сть рекомендац й.

Обидва враховують прогнозован рейтинги та фактичн рейтинги для обчислювальної помилки. Таким чином, п д час об'єднання р шень ус елементи розглядалися зам сть основних рекомендац й для обчислення MAE та RMSE. Як показано на рис. 5, MAE RMSE розраховуються для набору даних YELP, Movielens100K. Movie-Lens25M Amazon для пор вняння продуктивност запропонованого DLSF з компетентними п дходами на основ FMR, PMF, SVD++ Autoencoder. Ефективн сть оц нюється шляхом зм ни сп вв дношення

тестових навчальних даних. К-перехресна складка використовується для оц нки, де к вважається р вним

2, 4, 5 10. Для вс х набор в даних, як показано на рис. 5, запропонований DLSF має нижчу середню абсолютну похибку пор вняно з компетентними алгоритмами. Запропонований DLSF працює найкраще з точки зору МАЕ для набору даних Amazon, оск льки в н м стить як рейтинги, так в дгуки в достатн й к лькост . DLSF ефективно працює з проблемою холодного запуску та розр джен стю, оск льки можна пом тити, що DLSF ε ефективним з точки зору як RMSE, так МАЕ. При k = 5

розглядається для навчання за раз, запропонований DLSF є 6,2 %, 14,4 %, 22,6 % показниками та використовуються в багатьох областях для оц нки продуктивност модел 20,9 % ефективн шим з точки зору МАЕ, н ж на основ автокодер в, SVD++, PMF FMR в дпов дно.

> Ефективн сть запропонованого DLSF разом з ншими компетентними п дходами з точки зору RMSE показана на рис. 6. Як показано, ус п дходи не забезпечують хороших результат в з точки зору RMSE, коли k = 2 (50 %). Для amazon, коли k = 10 (90 % тренувальних даних), запропонований DLSF на 7,3 %, 14,28 %, 25,19 % 28,7 % ефективн ший з точки зору RMSE, н ж на основ Autoencoder, SVD++, PFM FMR в дпов дно. У той час як для набору даних Amazon, коли k = 10 (80 % тренувальних даних), DLSF на 7,29 %, 12,63 %, 21,35 % 25,6 % ефективн ший з точки зору RMSE, н ж Autoencoder-based, SVD++, PFM FMR в дпов дно.

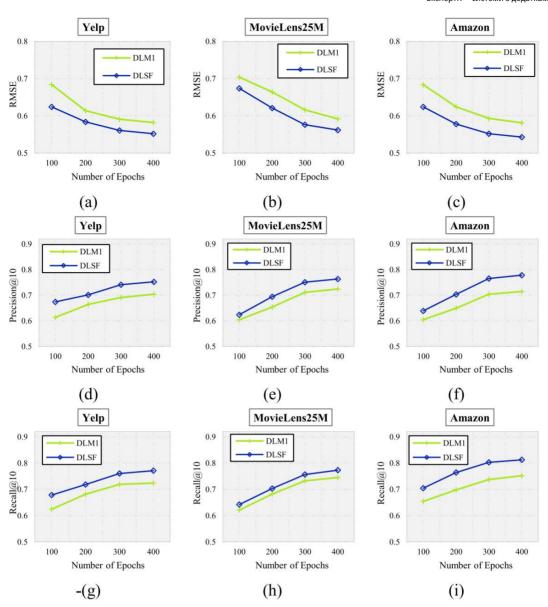

Рис. 8. Продуктивн сть за зм ною к лькост епох (a)-(c) точн сть, (d)- (f) в дкликання, (g)-(h) точн сть.

Для набору даних MovieLens25M, коли k = 5, DLSF ϵ на 3,4 %, 6,6 %, 12,2 % 15,3 % ефективн шим, н ж Autoencoder-based, SVD++, PFM FMR в дпов дно з точки зору RMSE.

4.4.2. Точн сть

Для оц нки продуктивност розглядається 5-кратна перехресна
перев рка, а s розглядається як 5 10. Продуктивн сть DLSF пор внюється
з компетентними п дходами до набор в даних Yelp, MovieLens100K, MovieLens25M Amazon, як показано на рис. 7. Для Precision@5 запропонований
DLSF працює краще пор вняно з Precision@10. Те ж саме з пригадуванням
точн стю. Для Precision@5, розрахованого для Amazon, DLSF є на 5,09 %, 7,4 %,
13,3 % 14,5 % ефективн шим, н ж Autoencoder-based, SVD++, PFM FMR
в дпов дно. У той час як для Yelp запропонований DLSF на 5,7%, 6,7%, 8,6%
8,02% ефективн ший з точки зору RMSE, н ж на основ Autoencoder, SVD+
+, PFM FMR в дпов дно. Оск льки Amazon має б льше даних для
навчання, глибоке навчання використовує переваги навчання на б льшому
набор даних забезпечує кращ результати пор вняно з ншими
п дходами. Для Precision@10, розрахованого для Amazon, DLSF на 5,28 %, 7,7
%, 10,19 % 11,30 % ефективн ший, н ж Autoencoder-based, SVD++, PFM
FMR в дпов дно.

Продуктивн сть для обчислення Recall показано на рис. 7(с) рис. 7(d). У середньому DLSF на 9 % ефективн ший за Recall@10 на 7,02 % ефективн ший за Recall@5. Ус алгоритми дають кращ результати при s = 5 пор вняно з s = 10

Точн сть також спостер гається для s = 5 s = 10, як показано на рис. 7(e) рис. 7(f). Запропонований DLSF має на 6,99 % 9,022 % б льшу точн сть для ассигасу@5 ассигасу@10, якщо середнє значення обчислюється для вс $\,$ х набор в даних компетентних п дход в.

4.4.3. Анал з параметр в

Ефективн сть DLSF пор внюється з модулем 1 DLSF (DLM1), щоб проанал зувати переваги використання п дходу на основ вм сту разом з системою рекомендац й на основ глибокого навчання й сп льної ф льтрац ї. Це також допоможе проанал зувати продуктивн сть модел на основ синтезу та те, як вона вир шує проблему холодного запуску. Продуктивн сть оц нюється шляхом зм ни к лькост епох у багатошаров й нейронн й мереж прямого зв'язку. Анал з з точки зору RMSE, Precision@10 Recall@10 виконується за допомогою набор в даних Yelp, MovieLens25M Amazon, як показано на рис. 8.

За вс ма параметрами можна спостер гати, що DLSF забезпечує кращ результати для набору даних Атагоп, н ж DLM1. DLSF краще справляється з проблемою холодного запуску та забезпечує ефективн результати. Для Yelp Movie-Lens25M також можна спостер гати ефективн сть DLSF DLM1. Немає великої р зниц м ж DLSF DLM1 для 300 епох 400 епох, тому в ц й статт весь анал з виконується для 300 епох.

Як показано на рис. 8(ac), RMSE для запропонованого DLSF нижчий, н $\,$ ж DLM1. DLSF ε найефективн шим, н $\,$ DLM1, для набору даних Amazon через наявн $\,$ сть достатньо $\,$ к лькост вм сту у вигляд огляд в. Те ж саме стосується Precision@10 Accuracy@10, DLSF вважається ефективн шим, н $\,$ x DLM1.

Пропонований DLSF на 6,09%, 3,6% 7,38% точн ший за Yelp, MovieLens100K Amazon в дпов дно, коли s = 10.

Запропонований DLSF має покращену продуктивн сть пор вняно з DLM1, оск льки в н має справу з проблемою холодного старту та розр дженост , як виникають у сп льн й ф льтрац ї, яка використовується в модул 1. Кр м того, можна пом тити, що точн сть запропонованого DLSF становить половину Amazon yelp. для набору даних MovieLens100K. Саме завдяки наявност 6 льшої семантичної нформац ї в набор даних Yelp Amazon вир шується проблема деф циту.

5. Висновок

У цьому документ пропонується система рекомендац й на основ злиття р шень, яка використовує як рейтингов дан , так семантичну нформац ю. Для анал зу зв'язку м ж користувачем елементом пропонується п дх д сп льної ф льтрац ї на основ глибокого навчання, який має справу з проблемами холодного запуску та розр дженост . Кр м того, для усунення обох проблем використовується п дх д, заснований на семантичному навчанн , для визначення персонал зованих результат в користувача. Кр м того, для користувач в, як є новими та не оц нили жоден товар не надали жодного в дгуку, враховуються популярн товари в ц й конкретн й категор ї. Наприк нц розглядається п дх д на основ злиття р шень шляхом призначення р зних ваг кожному модулю для надання остаточних рекомендац й.

Ефективн сть запропонованого DLSF спостер галася за чотирма реальними наборами даних з урахуванням р зних показник в. Доведено, що DLSF є ефективн шим, н ж компетентн алгоритми з точки зору середньої абсолютної похибки, середньої квадратичної похибки, точност , в дкликання та точност . Продуктивн сть частини, заснованої на глибокому навчанн , також пор внюється з DLSF для анал зу точност . DLSF вважається б льш ефективним з точки зору RMSE, точност та в дкликання, н ж його нижча верс я. У майбутньому запропонована модель може бути розширена для розгляду рейтингової та семантичної нформац ї разом в одному конвеєр , щоб зробити модель обчислювально ефективною. Кр м того, модель буде зм нено, щоб обробляти б льш повну нформац ю.

Декларац я про конкуруючий нтерес

Автори заявляють, що у них немає в домих конкуруючих ф нансових нтерес в або особистих стосунк в, як могли б вплинути на роботу, про яку йдеться в ц й

Доступн сть даних

Дан , використан в статт , взят з публ чних сховищ. Посилання надано в рукопис .

Список л тератури

- Bhatia, V., & Rani, R. (2018a). Ap-FSM: паралельний алгоритм для наближеного анал зу частих п дграф в за допомогою Pregel. Експертн системи з додатками, 106, 217–232. https://doi.org/10.1016/i.eswa.2018.04.010
- Bhatia, V., & Rani, R. (2018b). DFuzzy: модель неч ткої кластеризац ї на основ глибокого навчання для великих граф в. Системи знань та нформац ї, 57 (1), 159-181. https://doi.org/ 10.1007/s10115-018-1156-3

- Вhatia, V., & Rani, R. (2019). Розпод лена модель виявлення сп втовариства, що перекривається, для великих граф к в за допомогою автокодувальника. Комп'ютерн системи майбутнього покол ння, 94, 16—26. https://doi.org/10.1016/i.future.2018.10.045
- Bhatia, V., Saneja, B., & Rani, R. (2017). INGC: кластеризац я граф к в виявлення викид в алгоритм, що використовує поширення м ток. М жнародна конференц я з машинного навчання та науки про дан INGC, 2017, 68-74. https://doi.org/10.1109/MLDS.2017.14 Фанг Ю., Л н В., Чжен В. В.,
- Ву М., Ши Дж., Чанг К. С. та Л X. (2019). Навчання на основ метаграф в на гетерогенних графах. IEEE
 Transactions on Knowledge and Data Engineering, 1–15. https://doi.org/10.1109/TKDE.2019.2922956
- Фу, М., Ку, Х. та Ї, З. (2019). Нова модель сп льної ф льтрац ї на основ глибокого навчання для системи рекомендац й. IEEE Transactions On Cybernetics, 49(3), 1084–1096.
- Хоссейн , А., Чен, Т. (2018). HeteroMed: гетерогенна нформац йна мережа для медичної д агностики. У матер алах 27-ї м жнародної конференц ї АСМ з управл ння нформац єю та знаннями (стор. 76-2-77)
- Джи К. та Шен X. (2015). Звернення до холодного запуску: масштабована рекомендац я з тегами та ключов слова. Системи на основ знань. 83, 42–50.
- Катаря Р. та Верма О.П. (2017). Ефективний сп льний рекомендувач ф льм в система з пошуком зозул . Єгипетський журнал нформатики, 18 (2), 105-112. https://doi.org/10.1016/ j.eij.2016.10.002
- Kipf, TN, & Welling, M. (2017). Заповнення згорткової матриц граф ка. Препринт ArXiv ArXiv:1706.02263, 1-9.
- Корень Ю. (2008). Розкладання на множники зустр чається з околицями. 426. https://doi.org/10.1145/
- Л Х. та Л Дж. (2019). Масштабован системи рекомендац й на основ глибокого навчання. ICT Express, 5 (2), 84–88. https://doi.org/10.1016/j.icte.2018.05.003 Л Х., Ван Ю., Лю З. та Ши Дж.
- (2020). Багатозадачне навчання для рекомендац й через р знор дну нформац йну мережу. IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering, 4347(c), 1. https://doi.org/10.1109/tkde.2020.2983409 Lika, B., Kolomyatsos. K., & Hadiiefthymiades. S. (2014). 3 ткнення з проблемою холодного запуску
- в системах рекомендац й. Експертн системи з додатками, 41 (4 ЧАСТИНА 2), 2065–2073. https://doi.org/10.1016/ j.eswa.2013.09.005
- Л н Дж., Л Ю. та Л ан Дж. (2019). Нова система рекомендац й через L0-регуляризовану систему convex optimization true positive, 0123456789 Neural Computing and Applications, 1–15. https://doi.org/10.1007/s00521-019-04213-w.
- Лю, Ю., Чжан, Г., Цз нь, Х., Юань, Х. (2019). В део на основ мульти нформац йного синтезу система рекомендац й. Журнал ф зики: Сер я конференц й, 1229 (1). https://doi.org/ 10.1088/1724-5596/17291/012010
- Матур, А., Джугуру, С.К., Ейр нак , М. (2019). Система рекомендац й на основ граф к в для харчових продукт в. Перша м жнародна конференц я з граф чних обчислень (GC), 83-87. https://doi.org/10.1109/GC46384.2019.00020
- Наб р даних MovieLens 100K. (2016). https://grouplens.org/datasets/movielens/100k/.
- Наб р даних MovieLens 25M. (2010). https://grouplens.org/datasets/movielens/25m/.
- В дгуки та рейтинги. М жнародний журнал з програмних обчислень, штучного нтелекту та програм (ISCAI), 8(1), 1-15.
- Пал. А., Чакрабарт , Д. (2016). Розповсюдження м ток за допомогою нейронних мереж. На 13-му М жнародному симпоз ум IEEE з 6 омедичної в зуал зац ї (ISBI) (стор. 1265–1268).
- В н, Р. Дж.М. (2016). Злети та пад ння: моделювання в зуальної еволюц ї модних тенденц й за допомогою однокласної сп льної ф льтрац ї. У матер алах 25-ї м жнародної конференц ї Всесв тньої мереж (стор. 507–517). https://cseweb.ucsd.edu/-jmcauley/datasets. html.
- Рендл, С. (2012). Машини факторизац Тэ libFM. Операц ТАСМ щодо нтелектуальних систем технолог й, 3(3). https://doi.org/10.1145/2168752.2168771 Салахутд нов Р. та Мн х. А. (2009). lmoв р и систем на матлична факторизац з. д. Осогленена в нейоровнух системах облобием, нефольмат 1/2.0. Матер. али конференції. Т
- матрична факторизац я. Досягнення в неиронних системах обробки нформац і 20 Матер али конференц 2007 року (стор. 1-8).
- Саєб, Ю., Джебр , М., Гезала, Х.Б. (2022). Система рекомендац й на основ граф к в для управл ння кризою Covid-19. Procedia Computer Science, 196, 348-355.
- Ши К., Чжан З., Цз Ю., Ван В., Ю П. С. та Ши З. (2018). SemRec: персонал зований семантичний метод рекомендац й на основ зважених р знор дних нформац йних мереж. World Wide Web, 22 (1), 153–184.
- С варамакр шнан, Н., Субраман ясвам , В., В лор я, А., В джаякумар, В. та
 Senthilselvan, N. (2020). Г бридна модель на основ глибокого навчання для створення рекомендац й рейтингу. Нейронн обчислення та додатки.
- Страб, Ф., Гаудель, Р., Мер , Дж. (2016). Г бридна система рекомендац й на основ автокодери. У сер ї матер ал вм жнародної конференц ї АСМ 15 вересня, 11-16. https://doi.org/10.1145/2988450.2988456
- Вулод мос, А., Дулам с, Н., Дулам с, А. та Протопападак с, Е. (2018). Глибоке навчання для комп'ютерного зору: короткий огляд. Computational Intelligence and Neuroscience, 2018. https://doi.org/10.1155/2018/7068349
- Ван, Х. (2015). Семантичне глибоке навчання, 1–42.
- Ван, К., Сю, Л., Хуан, Л., Ван, К., Лай, Дж. (2019). SDDRS: складена система рекомендац й на основ дискрим нац йного усунення шум в на основ автоматичного кодувальника. Досл дження когн тивних систем, 55, 164–174. https://doi.org/10.1016/j.cogsys.2019.01.011
- Вей, Дж., Хе, Дж., Чень, К., Чжоу, Ю., Тан, З. (2017). Сп льна ф льтрац я та система рекомендац й на основ глибокого навчання для елемент в холодного затуску. Експертн системи з додатками, 69, 29–39. https://doi.org/10.1016/j.eswa.2016.09.040 Yelp Open Dataset. (2021). Yelp, Inc. https://
- www.kaggle.com/yelp-dataset/yelp-dataset.
- Чжао, Х. (2017). Об'єднання рекомендац й на основ мета-граф в у гетерогенних нформац йних мережах. У матер алах 23-ї м жнародної конференц ї АСМ SIGKDD з в дкриття знань та анал зу даних (стор. 635-644).